

VIA University
College

AARHUS UNIVERSITET

Det Nationale
Center for
Fremmedsprog

Sprogligt boost i tysk

**Et nyskabende samarbejde
mellem læreruddannelse
og universitet**

Juljana Hjorth Jacobsen, VIA
Julia Feller, AU
Line Møller Daugaard, VIA

Juni 2021

Indholdsfortegnelse

1	Baggrunden for samarbejdet om Sprogligt boost i tysk	2
	Fremmedsprogsstrategi og friuddannelsesforsøg	2
	Et understøttende udviklingsprojekt	3
	Inspiration til udvikling af nye former for sprogligt boost	3
2	Fremmedsprogsdidaktiske overvejelser	4
	Sprogligt boost i tysk – et samlet overblik	4
	Fremmedsprogsdidaktiske pejlemærker i Sprogligt boost i tysk	6
	Mundtlighed: Øget taletid til de studerende	6
	Variation i arbejds- og undervisningsformer samt opgavetyper	6
	Ordforrådstilegnelse via aktuelle emner og autentiske tekster	7
	Funktionel og kontekstualiseret grammatik	7
	Systematisk mundtlig og skriftlig feedback	8
	Samme pejlemærker – delvist forskellige fremtrædelsesformer	8
3	Første gennemløb af Sprogligt boost i tysk efteråret 2019	9
	Rekruttering af studerende	9
	De studerendes forventninger til Sprogligt boost i tysk	10
	Opmærksomhedspunkter i planlægning og gennemførelse	11
	Begrænset forhåndskendskab til de studerendes sproglige kompetencer	11
	Store niveauforskelle på tværs af holdet	11
	Intern sammenhæng og opfølgning på tidligere undervisningsgange	11
	Stort hold med begrænsede muligheder for individuel feedback	11
	Bekymring for manglende interaktion på tværs af institutioner	12
	Vurdering og perspektivering	12
4	Andet gennemløb af Sprogligt boost i tysk efteråret 2020	14
	Rekruttering af studerende	14
	De studerendes forventninger til Sprogligt boost i tysk	15
	Den hybride undervisnings muligheder og udfordringer	16
5	Opsamling og fremadrettede anbefalinger	18

1

Baggrunden for samarbejdet om Sprogligt boost i tysk

Læreruddannelsen i Aarhus i VIA University College (herefter VIA) og Afdeling for Tysk og Romanske sprog ved Institut for Kommunikation og Kultur på Aarhus Universitet (herefter AU) har siden 2019 samarbejdet om et fælles undervisningsforløb med titlen *Sprogligt boost i tysk*. Sprogligt boost i tysk henvender sig til tyskstuderende i begge institutioner, og der er tale om ét fælles forløb, der planlægges og gennemføres i et samarbejde mellem undervisere fra begge institutioner. I dette konceptualiseringspapir redegør vi for vores erfaringer med de to første gennemløb af Sprogligt boost i tysk i håb om, at andre kan finde inspiration heri.

I dette første afsnit beskriver vi baggrunden for samarbejdet om Sprogligt boost i tysk. I afsnit to redegør vi for de fremmedsprogsdidaktiske overvejelser bag Sprogligt boost i tysk, før vi i afsnit 3 og 4 går tæt på første to gennemløb af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2019 og 2020. I det afsluttende afsnit 5 samler vi vores erfaringer og anbefalinger og ser frem mod tredje gennemløb af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2021.

Fremmedsprogsstrategi og friuddannelsesforsøg

I november 2017 fik Danmark for første gang en fremmedsprogsstrategi, der rummer to overordnede målsætninger:

- 1) Flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer ud over engelsk.
- 2) Sproguddannelserne skal være fagligt stærke og relevante uddannelser, der tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende. Det gælder også sprogundervisningen på læreruddannelserne.

Blandt de syv centrale initiativer i strategien er et såkaldt friuddannelsesforsøg målrettet læreruddannelsens fremmedsprogsfag og universiteternes sproguddannelser med henblik på at styrke kvaliteten i sproguddannelserne og at tiltrække flere dygtige studerende til sprogfagene. I juni 2018

indsendte VIA og AU en fælles dispensationsansøgning om samarbejde om sprog – især i tysk og fransk. Ansøgningen tog afsæt i en fælles kortlægning af udfordringer og muligheder på tværs af de gældende uddannelsesstrukturer og byggede på en forståelse af, at fælles udfordringer på sprogarbejdet kræver samarbejde om fælles løsninger.

Samarbejdet rummer flere elementer, hvoraf nogle kan gennemføres inden for de eksisterende rammer for uddannelserne, mens andre kræver dispensation til rammeudvidelse. For Sprogligt boost i tysk er der tale om en rammeudvidelse på 5 ECTS. Dispensationsansøgningen blev godkendt for VIA, men afslået for AU med henvisning til, at der ikke er hjemmel til en sådan dispensation i universitsloven. Hermed blev det et utilsigtet og beklageligt vilkår for samarbejdet om Sprogligt boost, at deltagelsen for de lærerstuderende honoreres med ekstra ECTS-points, mens det for de universitetsstuderende er et frivilligt ekstracurriculært tilbud.

Et understøttende udviklingsprojekt

Forud for første gennemløb af Sprogligt boost i tysk søgte VIA og AU i foråret 2019 midler til et fælles udviklingsprojekt med titlen *Sprogligt boost i tysk – et nyskabende samarbejde mellem læreruddannelsens og universitetets sprogfag* hos NCFF. Projektets formål var formuleret som følger:

Projektet sigter mod at skabe rammer for udvikling, evaluering og formidling af erfaringer fra det nyskabende tværinstitutionelle modul "Sprogligt boost i tysk", der gennemføres i et samarbejde mellem Læreruddannelsen i Aarhus, VIA University College og Afdeling for Tysk og Romanske sprog, Aarhus Universitet, i efteråret 2019.

Projektansøgningen blev imødekommet, og bevillingen har gjort det muligt i første omgang at understøtte udviklingen af det nye tværinstitutionelle modul ved at skabe reelle rammer for samarbejde om udvikling, evaluering og formidling af erfaringer fra det første gennemløb af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2019, men også for sidenhen at sammenligne disse med andet gennemløb af Sprogligt boost i tysk, der fandt sted i efteråret 2020 i en ny corona-påvirket virkelighed. Første gennemløb af Sprogligt boost blev gennemført som fysisk undervisning, hvor den samlede gruppe studerende mødtes skiftevis på VIA og AU, mens situationen var radikalt anderledes under andet gennemløb i efteråret 2020, hvor Danmark og de videregående uddannelser var delvist nedlukket på grund af corona.

Inspiration til udvikling af nye former for sprogligt boost

I dette konceptualiseringspapir redegør vi for vores erfaringer med begge gennemløb af Sprogligt boost i tysk – både i den oprindelige fysiske version og i et komplekst corona-tilpasset hybridformat – og ser frem mod tredje gennemløb af Sprogligt boost, som finder sted i efteråret 2021.

Der er behov for et sprogligt boost mange steder i det danske uddannelsessystem – i tysk og i andre fag, på forskellige uddannelsesstrin og i andre samarbejdskonstellationer. Det er vores håb, at vores erfaringer kan inspirere andre til at udvikle lokale versioner af sprogligt boost, der giver mening i netop deres kontekst.

2

Fremmedsprogsdidaktiske overvejelser

For flere studerende i læreruddannelsen og på universiteternes bacheloruddannelser udgør mangelfulde utilstrækkelige sproglige kompetencer på tysk ved studiestart en udfordring i forhold til at gennemføre uddannelsen med et tilfredsstillende og tilstrækkeligt udbytte. Der er derfor behov for en målrettet og fælles indsats, der både styrker de studerendes sproglige kompetencer og deres sproglige selvtillid på tysk for på den måde at skabe et styrket grundlag for de studerendes videre arbejde med tyskfaget. Netop denne udfordring adresseres i Sprogligt boost i tysk.

I dette afsnit beskriver vi de fremmedsprogsdidaktiske overvejelser bag Sprogligt boost i tysk. Vi giver først et overblik over de to gennemførte undervisningsforløb og den grundlæggende kursusplan og organisering, og herefter redegør vi for de fremmedsprogsdidaktiske pejlemærker for Sprogligt boost i tysk.

Sprogligt boost i tysk – et samlet overblik

Vi har aktuelt gennemført Sprogligt boost i tysk to gange, først i efteråret 2019 og siden i efteråret 2020; begge gange med et undervisersteam bestående af Juljana Hjorth Jacobsen, VIA og Julia Feller, AU:

	Undervisere	Studerende	Format
Sprogligt boost i tysk 2019	<ul style="list-style-type: none">• Juljana Hjorth Jacobsen, VIA• Julia Feller, AU+ Annika Kamm (DAAD-sprogassistent, AU)	<ul style="list-style-type: none">• 18 fra VIA• 22 fra AU	Fuldt fysisk og fælles undervisning
Sprogligt boost i tysk 2020	<ul style="list-style-type: none">• Juljana Hjorth Jacobsen, VIA• Julia Feller, AU+ Doris Harling (DAAD-sprogassistent, AU)	<ul style="list-style-type: none">• 13 fra VIA• 14 fra AU	Komplekst hybridformat

Forløbet består af 7-8 undervisningsgange à 3 timer. Hver gang kobles arbejdet med et specifikt tema med et grammatisk fokusområde og udvalgt ordforråd, og der arbejdes med forskellige materialer, medier og arbejdsformer. I oversigten på næste side skitseres den grundlæggende organisering af Sprogligt boost i tysk:

	Tema	Grammatisk fokus	Ordforråd	Materialer og medier	Arbejdsformer/ faste strukturer og elementer
1	Medien	Vorfeldbe- setzung	Wortschatz zu "Medien" und „Sozialen Me- dien“	Deutsche Welle, google docs	
2	Deutsch mit Humor	Syntax, Satztypen, Konjunktionen	Wortschatz zum Thema, Synonyme, Antonyme	Videos, Lernvideos (Deutsch mit Ida, 24h Deutsch), Onlineartikel	Kennelernaktivitäten,
3	Heimat, oder: Zu Hause in der Welt	Perfekt, Partizip II, indirekte Fragen	Wortschatz zum Thema, Redemit- tel zum Benennen von Unterschie- den/ Ähnlichkeiten	Songtext, Musikvideo, Lehr- werksmaterial (Schritte plus 6), Online-Übungsplattfor- men	Einstieg, Rückblick, (digitales) Stationenlernen,
4	Redewendun- gen auf Deutsch visu- ell + spiele- risch lernen	Relativprono- men	Redewendungen, Sprichwörter	Videos, Bildkarten, Online-Übungsplattfor- men, (Online-)Nachschlage- werke	Hausaufgaben, Wimmeln, Kurzgespräche (‘Summen’),
5	Reisen	Perfekt (Wieder- holung), Relativsätze, Unterscheidung "wenn", "wann" und "als"	Wortschatz zum Reisen	Spielkarten	Paar-/Gruppenarbeit, individuelles Arbei- ten,
6	Digitaler Stress in un- serem Zeital- ter - FOMO vs. JOMO	Präpositionen und ihr Kasus, Präpositionalad- verbien, präpositionale Verbindungen	Wortschatz zum Thema, Akronyme	Karten mit Redewen- dungen, Nachrichten- beitrag (Audiodatei DeutscheWelle), Nachrichtenmanu- skript, Online-Übungs- plattformen	Plenumgespräche, (digitales) Quiz, Spiele (Brett-, Kar- ten-, Rollen- und Be- wegungsspiele),
7	Erfindungen, die den Alltag erleichtern	(w-)Präpositionaladverbien, präpositionale Verbindungen, Temporaladverbien, Nulldekli- nation von Adjektiven	Wortschatz zum Thema „Kochen/Kochbo- xen“	Lehrbuchmaterial (Pa- norama B1), Nachschlagewerke, Arbeitsblätter, Bastel- materialien für Plakate	Projektarbeit Interview
8	Abschluss- sitzung	trennbare Ver- ben und Wieder- holung der Grammatikin- halte des Kur- ses	Wiederholung	Lernspiele, Würfelspiele, Karten, Videos, Bild- karten	

Fremmedsprogdidaktiske pejlemærker i Sprogligt boost i tysk

Som oversigten afspejler, tilrettelægges Sprogligt boost i tysk med udgangspunkt i fem fremmedsprogdidaktiske pejlemærker:

- Mundtlighed: Øget taletid til de studerende
- Variation i arbejds- og undervisningsformer samt opgavetyper
- Ordforrådstilegnelse via aktuelle emner og autentiske tekster
- Funktionel og kontekstualiseret grammatik
- Systematisk mundtlig og skriftlig feedback

Mundtlighed: Øget taletid til de studerende

Med afsæt i de deltagende studerendes ønsker og behov er et omdrejningspunkt i Sprogligt boost i tysk systematisk arbejde med at styrke de studerendes mundtlighed på tysk. Det sker gennem etablering af kommunikative situationer, der øger de studerendes taletid inden for undervisningens rammer, og det indebærer, at de studerende løbende sættes i naturlige samtalsituationer i forskellige samarbejdskonstellationer, hvilket fremkalder et reelt behov for kommunikation på tysk – præcis som det er naturligt er tilfældet, når de kommunikerer på deres førstesprog i lignende situationer i og uden for klasseværelset. Især de spontane (om end korte) samtaler i flere af undervisningens faser har til formål at styrke de studerendes kommunikationsparathed og at gøre dem måde sprogligt og psykologisk villige til at deltage i samtale på tysk.

De mundtlige aktiviteter i Sprogligt boost i tysk er forbundet med autentiske emner og situationer, eksempelvis "Soziale Medien" eller "Heimat", hvilket positionerer de studerende som aktive bidragere til samtalen og som aktive brugere af talehandlinger på tysk. Her trækker de studerende naturligt på deres sproglige og kulturelle forforståelse og deres sprogligt og ikke-sprogligt betingede viden på tysk. Blandt de forskellige typer af mundtlighed, som de studerende gennem forløbet træner og gradvist mestrer, er small talk, fri og spontan formidling om bestemte emner, korte dialoger om at udtrykke egne holdninger og at argumentere for egne synspunkter samt korte præsentationer om mindre udarbejdede produkter, der udspringer af den fælles undervisning.

Variation i arbejds- og undervisningsformer samt opgavetyper

I Sprogligt boost i tysk lægges der op til afvekslende undervisningsformer og opgavetyper i forskellige (sam)arbejdskonstellationer. Hver undervisningsgang rummer forskellige aktiviteter forbundet med introduktion til emnet (Einstieg); aktiviteter knyttet til gennemførelse, progression og afslutning samt evaluerende eller opfølgende aktiviteter (Rückblick) for at sikre forståelsen af de bearbejdede sproglige fænomener og vendinger.

Undervisningens koreografi tilrettelægges således, at de studerende bevæger sig naturligt fra en aktivitet til den næste med en organisk sproglig og indholdsmæssig progression. Forløbet rummer fx aktiviteter som "Wimmeln", korte summe-samtaler, pararbejde, små og store gruppearbejdsopgaver, klassesamtale samt typisk åbne men også få lukkede opgaver. Blandt de varierende undervisningsformer er også Stationenlernen, hvor de studerende har mulighed for selv at vælge de opgaver, der tiltaler dem mest, og som de selv vurderer er nødvendige og hensigtsmæssige for deres sproglige udvikling.

Netop de forskellige arbejds- og undervisningsformer er i begge gennemløb af Sprogligt boost blevet bemærket af de studerende, som i deres evaluering af forløbet fremhæver, at de bliver både motiverede og inspirerede af de afvekslende arbejds- og undervisningsformer.

Ordforrådstilegnelse via aktuelle emner og autentiske tekster

Centralt i Sprogligt boost er desuden ordforrådsarbejdet, der foregår både eksplicit og implicit i mødet med autentiske tekster i forskellige genrer og medier som fx nyhedstekster, audio- og visuelle tekster, billeder, vittigheder, musik og videoer. Tekstvalget baserer sig på aktuelle og tilgængelige emner, der vedrører – og måske endda kan provokere – unge i dag, og som bærer potentiale til at aktivere sprog og bringe de studerende på banen, når de verbaliserer deres tanker, erfaringer og holdninger i samtale med hinanden. Emnerne varierer fra personlige og følelsesprægede temaer (fx "Heimat") til mere samfundsmæssige dilemmaer, som flere befinder sig i eller kan relatere og forholde sig til (fx "digitaler Stress").

Arbejdet med ordforråd er også tæt forbundet med samspelet mellem de sproglige færdigheder, bevægelse og sanser. De studerende møder begreber og chunks flere gange i løbet af undervisningen og inviteres til at genbruge ordforråd og vendinger løbende og i forskellige situationer (fx fra "gelenktes Sprechen" gennem præfabrikerede spørgsmål om teksten til "freies Sprechen" gennem åben samtale om de studerende egen livsverden i forbindelse med emnet). Det systematiske arbejde med ordforråd inden for emner, som vækker interesse hos de studerende, bidrager til, at de tilegner sig et vedvarende, disponibelt og flydende ordforråd, der kan aktiveres i forskellige situationer.

Ud over aktiviteter, der sigter mod at styrke de studerendes receptive og produktive ordforråd i undervisningen, tilbyder Sprogligt boost i tysk også de studerende muligheder for selvstændigt arbejde med deres ordforrådsudvikling uden for de institutionaliserede undervisningsrammer. De får eksempelvis kendskab til, hvor de selvstændigt kan lytte til og læse nyheder på tysk (www.dw.com/de/); til platforme, hvor de kan øve sig i tysk gennem interaktive medier med afsæt i aktuelle nyheder (<https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/>) eller arbejde systematisk med idiomatiske fraser (www.redensarten-index.de/); viden om, hvor de kan søge målrettet og pålidelig viden om ords betydning og oversættelse (www.duden.de) eller hvor de selvstændigt kan træne udvalgte ord (www.quizlet.com).

Funktionel og kontekstualiseret grammatik

I Sprogligt boost i tysk foregår arbejdet med grammatik både eksplicit og implicit. Men først og fremmest er det altid indlejret i en bestemt kontekst i form af et emne, en tekst, en kommunikativ situation/aktivitet (planlagt) eller et pludseligt opstået kommunikativt behov midt i en samtalen eller opgave eller et spørgsmål fra de studerende (spontan). Denne kontekst skaber grobund for formidling af, arbejde med og samtale om grammatik samt sproglig opmærksomhed.

De studerende kommer til Sprogligt boost i tysk med en generel grammatisk viden, som de i deres tidligere sprogundervisning er blevet introduceret til, og de kender en del sproglige former og strukturer på tysk. Udfordringen for de fleste er dog omsætningen af denne formelle viden til sproglig handlingskompetence på tysk, både mundtligt og skriftligt. Derfor er tilgangen i opgaver med grammatisk fokus eksplicit og induktiv. De studerende ledes på sporet af et grammatisk fænomen gennem metasprog (eksplicit) og inviteres til selv at bide mærke i gentagelser, regelmæssigheder og uregelmæssigheder i det grammatiske fænomen, fx i en sætning eller teksten (induktiv). De studerende bliver bedt om at fastholde deres opmærksomhed ved at oversætte, sammenligne med deres sprog og diskutere og afprøve det selvstændigt i egne produktioner. Typiske eksempler er præpositionelle forbindelser på tysk eller verbernes tempora, som ofte volder de studerende udfordringer både mundtligt og skriftligt. Især et miniprojekt (om at hjælpe andre i hverdagen ved at tilbyde en bestemt tjeneste eller service) med fokus på bevidstgørelse omkring adjektivendelser i slutningen af forløbet fungerer som en øjenåbner for de studerende. Mange opdager her, at adjektivendelser – på trods af de mange grammatiske oversigter, som mange har slidt med i løbet af årene i deres tidligere tyskundervisning – faktisk kan beherskes med lidt ekstra opmærksomhed i deres mundtlige og skriftlige tysk.

Systematisk mundtlig og skriftlig feedback

Et sidste fremmedsprogsdidaktisk pejlemærke i Sprogligt boost i tysk er den mundtlige og skriftlige feedback, der målrettes de enkelte studerende, der ikke kun befinder sig på forskellige sproglige niveauer, men også er forskellige læringsindivider og personligheder.

Den hyppigste og mest naturlige mundtlige feedback i undervisningen er *recast*, altså den spontane feedback, hvor underviseren reformulerer den talende studerendes afvigende eller upræcise sprog i mere korrekt form. Gruppearbejde tillader flere typer af feedback, fx mere direkte og eksplisit feedback, hvor fejlene rettes og forklares med metasproglige begreber og – afhængigt af de studerendes egne behov og nysgerrighed – eventuelt uddybes og illustreres med flere sproglige eksempler. Denne type feedback realiseres hurtigt og effektivt i Sprogligt boost, hvor vi i begge gennemløb har haft en DAAD-sprogassistent tilknyttet (se også afsnit 3).

Ud over den systematiske mundtlige feedback lægges der også vægt på skriftlig feedback, som implementeres gennem to forskellige tilgange. Den ene består af underviserens direkte rettelser og forslag til forbedringer i den studerendes tekst (i skriftlig form) og fælles gennemgang af de hyppigste afvigelser i undervisningen (mundtligt). Den anden feedbackmetode beror på underviserens metasproglige identificering og kategorisering af de studerendes afvigelser i tekstproduktion (i skriftlig form), hvilken munder ud i en ny opgave for de studerende, som så selv vender tilbage til deres tekst og systematisk retter den ved brug af de etablerede kategorier. Især denne fase styrker de studerendes selvstændighed, sproglige opmærksomhed og bevidsthed om deres tekstproduktion.

Samme pejlemærker – delvist forskellige fremtrædelsesformer

De fremmedsprogsdidaktiske pejlemærker har været de samme i første og andet gennemløb af Sprogligt boost i tysk – men de forskellige omstændigheder omkring gennemførelsen af forløbene har gjort, at de fremtræder i delvist forskellige former. I det følgende redegør vi først i afsnit 3 for første gennemløb af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2019 og herefter i afsnit 4 for andet gennemløb af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2020.

3

Første gennemløb af Sprogligt boost i tysk efteråret 2019

Sprogligt boost i tysk blev gennemført for første gang i uge 40-50 2019 med Juljana Hjorth Jacobsen og Julia Feller som ansvarlige undervisere og Annika Kamm som DAAD-sprogassistent. Undervisningen strakte sig over otte undervisningsgange, placeret på et fast tidspunkt, der passede ind i skemafladen for både undervisere og studerende fra begge institutioner, og undervisningen foregik skiftevis i VIAs og AUs lokaler. Forløbet var planlagt i et tæt samarbejde mellem underviserne, og begge undervisere var til stede første og sidste undervisningsgang, mens de resterende undervisningsgange var fordelt mellem underviserne. Som tilknyttet DAAD-sprogassistent deltog Annika Kamm i hele forløbet. Hendes deltagelse bidrog til at etablere og tydeliggøre en rød tråd for de studerende og til at skabe gnidningsløse overgange for de skiftende undervisere.

Da VIA og AU har to forskellige læringsplatforme – henholdsvis ItsLearning og Blackboard – var det umuligt at oprette en fælles modulmappe. Underviserne udarbejdede derfor en fælles kursusplan for forløbet, som de gjorde tilgængelig for de studerende via google docs, og som løbende blev revideret. De studerende havde alene læseadgang til kursusplanen, som også blev oprettet i hver af institutionernes respektive e-læringssystemer, og alt fælles kommunikation med alle studerende foregik via mail.

Rekruttering af studerende

I VIA var Sprogligt boost i tysk målrettet læreruddannelsens tyskhold på årgang 2018, som startede med tysk som 2. undervisningsfag i august 2019. Holdet bestod af 22 studerende fra årgang 2018, hvoraf de otte var tilmeldt Sproglærerprofilen på Læreruddannelsen i Aarhus. Sprogligt boost blev tilbudt hele holdet – dog således, at Sprogligt boost var obligatorisk for studerende på Sproglærerprofilen, som derfor måtte søge dispensation til *ikke* at deltage, mens de øvrige tyskstuderende havde mulighed for at søge dispensation til at deltage.

Det blev administreret gennem et skriftligt tilmeldingsskema, hvor de studerende redegjorde for deres motivation til at deltage. 18 af 22 tyskstuderende på holdet ønskede at deltage i Sprogligt boost, og der var således en tilslutning på 81%. De fire studerende, som ikke ønskede at deltage, henviste alle til et modersmåls- eller modersmålsnende forhold til tysk.

På AU var Sprogligt boost i tysk et frivilligt og ekstracurriculært tilbud til førsteårsstuderende på årsgang 2019 på bachelorstudieretningerne *Tysk sprog, litteratur og kultur* og *International virksomhedskommunikation på tysk* og herudover til tilvalgsstuderende på de to studieretninger på 5. semester. AU-studerende tilmeldte sig via mail, og 22 studerende viste interesse i at deltage. I modsætning til de lærerstuderende skulle de universitetsstuderende ikke i dette første gennemløb udfylde et egentligt tilmeldingsskema.

De studerendes forventninger til Sprogligt boost i tysk

De lærerstuderende redegjorde allerede i tilmeldingsskemaet for deres forventninger til Sprogligt boost i tysk. Et gennemgående argument for at deltage var et stærkt ønske om at ruste sig bedst muligt til både studiet af tysk i læreruddannelsen og den fremtidige praksis som tysklærer i skolen, hvilket de nedenstående udsagn viser:

”Jeg vil gerne deltage i Sprogligt boost i tysk, da jeg læser til at blive tysklærer. Jeg vil derfor gerne blive bedre til at tysk og have mere selvtillid til at snakke på tysk. Derudover skal jeg på udlandspraktik til Tyskland fra uge 5 til uge 11, hvor jeg så kommer til at skulle undervise tyske elever i tysk. Jeg er derfor meget motiveret til at deltage i Sprogligt boost i tysk, så jeg bliver bedre til at kommunikere både mundtligt og skriftligt på tysk”

”Jeg vil super gerne deltage i Sprogligt boost, da jeg mener det er en rigtig god mulighed for at udvikle mit tyske sprog til nye højder. Jeg er top motiveret til det, da jeg ønsker at stå knivskarpt når jeg kommer ud og skal undervise”

”Jeg mener at en lærer skal kunne snakke rigtig godt tysk, og jeg er der ikke endnu. Sprogligt boost vil kunne hjælpe mig derhen”

I forbindelse med den første undervisningsgang italesatte alle studerende deres ønsker og forventninger mundtligt på tysk i samtaler med hinanden. Her gav mange udtryk for et behov for at tilegne sig et større ordforråd på tysk og at forbedre deres mundtlige tysk:

“Meine Erwartungen an diesen Kurs sind, mein Deutsch zu verbessern, so dass mein mündliches Deutsch mehr fließend wird; die Grammatik zu verstehen und zu verbessern und mehr selbstsicher Deutsch zu reden“

“In diesem Sprachkurs erwarten wir unser Deutsch zu verbessern und einen größeren Wortschatz zu kriegen“

Endelig henviste flere studerende til deres ”rustne tyskkompetencer” og beskrev Sprogligt boost som en vigtig mulighed for at opbygge deres sproglige selvtillid, hvilket de ville gøre en aktiv indsats for i forløbet:

“In diesem Kurs werde ich persönlich versuchen meine grammatischen Fertigkeiten zu verbessern und meinen Wortschatz zu erweitern, sowohl als auch die Sprache viel zu sprechen und mich dabei sicher zu fühlen”

“Mein Ziel mit diesem Kurs ist, ein Selbstvertrauen in dem deutschen Sprachgebrauch aufzubauen”

Opmærksomhedspunkter i planlægning og gennemførelse

I planlægningen og gennem undervisningsforløbet mødte underviserteamet en række udfordringer, som løbende måtte håndteres.

Begrænset forhåndskendskab til de studerendes sproglige kompetencer

Det begrænsede kendskab skyldtes blandt andet, at de studerende fra AU først lige var begyndt på studiet, og at de lærerstuderende lige var startet på tyskfaget. For at få indblik i de studerendes tysksproglige kompetencer gennemførte alle deltagere i Sprogligt boost i tysk forud for undervisningsstart en gratis online sprogtest i tysk (Ernst Klett Einstufungstest), hvis resultat blev delt med underviserne. Desværre viste det sig, at denne indplaceringstest ikke i tilstrækkeligt pålideligt omfang afspejlede de studerendes reelle sprogniveau ved undervisningsstart, og underviserne var derfor opmærksomme på løbende at vurdere aktiviteter og opgavers sværhedsgrad i forhold til de studerendes sproglige kompetencer.

Store niveauforskelle på tværs af holdet

Både de studerendes sproglige viden som fx ordforråd, deres kendskab til grammatiske begreber og kategorier og deres muligheder for at udtrykke sig forståeligt på tysk var særdeles forskellige. Underviserne valgte derfor både at integrere grundlæggende grammatiske emner, som de studerende gerne skulle genkende fra deres tyskundervisning i skolen og nye emner, som skabte nysgerrighed og taleanledning. Forløbet bidrog dermed til at styrke de studerendes tillid til egne sproglige kompetencer.

For at skabe trygge rammer og mulighed for individuel udvikling var der stor vægt på differentiering i løbet af undervisningen – eksempelvis i arbejdet med Stationenlernen med klar markering af hver opgaves sværhedsgrad og gennem tilbud af tillægsopgaver til de studerende (fx markeret som ”extra”/”freiwillige”/”zusätzliche Aufgabe” i kursusplanen).

Intern sammenhæng og opfølgning på tidligere undervisningsgange

For at sikre gnidningsfrie overgange mellem de enkelte undervisningsgange og et godt overblik over undervisningsindholdet arbejdede underviserteamet sideløbende med undervisningen i et fælles arbejdsdokument, hvor de udførligt beskrev deres undervisningsaktiviteter og samlede op på kommentarer, evalueringer, erfaringer og refleksioner efter gennemførelsen af hver undervisningsgang. DAAD-sprogassistenten Annika Kamm deltog i alle undervisningsgange og kunne ved ugentlige planlægningsmøder med den respektive underviser kommentere på fx udfordringer med individuelle aktiviteter eller påpege behov for uddybende arbejde med et bestemt emne.

For at skabe et systematisk sammenhæng fra emne til emne – både med henblik på ordforråd og grammatik – byggede undervisningsgangene organisk oven på hinanden. Grammatiske kategorier og bestemte vendinger blev introduceret, anvendt i flere aktiviteter og yderligere gentaget i hjemmeopgaver til næste undervisningsgang, hvor de samme kategorier og vendinger blev indlejret i nye læringsaktiviteter.

Stort hold med begrænsede muligheder for individuel feedback

Da holdet bestod af 40 deltagere i starten af forløbet, var det udfordrende for underviserne at give individuel feedback på mundtlige og skriftlige produkter. Undervisningen bestod af mange mundt-

lige aktiviteter (fx summe-øvelser, interviews, par- og gruppesamtaler), hvor underviserne bevægede sig flittigt rundt i klasselokalet for at tilbyde hjælp og korrektur, hvor det var nødvendigt og ønsket. Gennemgående sproglige afvigelser og udfordringer blev til tider bragt op i plenumsamtale efter aktivitetens afslutning. Annika Kamms aktive tilstedeværelse som DAAD-sprogassistent var særdeles understøttende for både de studerende og underviserne.

De studerende afleverede to skriftlige opgaver (henholdsvis efter 3. og 5. undervisningsgang), hvor de fik både individuel og gruppefeedback. En udfordring var her, at afleveringen af skriftlige opgaver krævede en del koordinering.

Bekymring for manglende interaktion på tværs af institutionerne

Før forløbets start var begge undervisere spændte på, hvordan de studerende ville modtage udfordringen med at besøge den anden institution og interagere med de studerende herfra på tysk. Derfor blev undervisningen tilrettelagt på den måde, at undervisningen skiftevis foregik på AU og VIA for at modvirke, at de studerende kun eller primært deltog i den undervisning, der fandt sted i deres egen institution.

De studerende blev desuden jævnlige opfordret til at tale med studerende, de ikke kendte i forvejen, eller som de ikke allerede havde talt med den dag med henblik på at styrke de studerendes sproglige selvtillid i forhold til at begå sig på tysk i samtaler med ukendte (eller mindre kendte) personer og for at bidrage til at understøtte den sociale sammenhæng på holdet.

Vurdering og perspektivering

Det var både VIA og AUs vurdering, at det fælles gennemløb af Sprogligt boost i tysk blev gennemført med stort udbytte. Det gælder først og fremmest for de deltagende studerende fra såvel VIA som AU, hvor forløbet udfyldte et stort hul. Men det gjaldt i høj grad også for de samarbejdende undervisere fra de to institutioner, som begge havde stort udbytte af at indgå i en forpligtende kollegial samarbejdsproces, hvor de oplevede styrken i at være sammen om at udvikle deres tyskundervisning.

De studerende udfyldte ved modulets afslutning et evalueringsskema udarbejdet af underviserne. De studerende gav i deres evalueringer udtryk for, at kurset havde givet dem det ønskede sproglige boost i tysk. De følte sig sprogligt mere sikre, de turde mere sprogligt, og de var blevet motiverede og inspirerede til at arbejde videre med at vedligeholde og videreudvikle deres tyskkompetencer på egen hånd. De studerende fremhævede ligeledes det didaktiske element: De havde i Sprogligt boost i tysk oplevet en tyskundervisning, som var varierende, engagerende, motiverende, fascinerende og inspirerende. De gav således udtryk for ikke alene at have oplevet et tysksprogligt boost, men også et tyskdidaktisk løft.

Der var stor variation i deltagelse og gennemførelse i Sprogligt boost i tysk for de to grupper af studerende. Alle 18 studerende fra VIA deltog regelmæssigt og stabilt, og alle gennemførte Sprogligt boost i tysk i henhold til bestemmelserne i modulbeskrivelsen. I sammenligning var det ca. 5 studerende fra AU, som deltog fast og regelmæssigt. I evalueringen hæftede begge grupper af studerende sig ved de markante forskelle på fremmødet blandt de to grupper studerende. Studerende fra både VIA og AU beklagede, at der ikke havde været flere AU-studerende aktivt med i forløbet, og mange pegede på store potentialer ved den fælles undervisning. Samtidig pegede de studerende fra VIA på den strukturelle forskel (VIA-studerende får 5 ECTS for deltagelse i kurset; de AU-studerende får ingen ekstra ECTS) som en vigtig forklaring på forskellene i fremmøde.

Ud over denne afgørende strukturelle forskel ser vi en række andre årsager til det lavere fremmøde blandt AU-studerende i første gennemløb. Hvor de studerende fra VIA var på 2. år af læreruddannelsen, var de studerende fra AU helt nye studerende. De studerende fra AU gav da også

udtryk for at være hårdt belastede af både at skulle følge Sprogligt boost i tysk og håndtere forbedelse, deltagelse og løbende afleveringsopgaver i deres øvrige fag, som alle var nye. Mulighederne for bedre fastholdelse af AU-studerende blev derfor et opmærksomhedspunkt for planlægningen af det andet gennemløb af Sprogligt boost i efteråret 2020.

Endelig så underviserne et behov for at gentænke testdimensionen efter første gennemløb af Sprogligt boost i tysk. Både studerende og undervisere pegede i deres evalueringer på både udviklingsbehov og uudnyttede potentialer på dette område. Hverken den indledende Ernst Klett Einstufungstest eller den afsluttende DIALANG-test havde fungeret tilfredsstillende som pædagogisk værktøj for underviserne, og der var stor splittelse i de studerendes oplevelse af udbyttet af sprogtestene. Nogle fandt dem brugbare og spændende; andre oplevede det modsatte. En opmærksomhed på de studerendes forståelser af, hvad en sprogtest er (og ikke er), og hvad den kan bruges til (og ikke bruges til) blev derfor et andet vigtigt fokusområde forud for planlægningen af andet gennemløb af Sprogligt boost i tysk.

4

Andet gennemløb af Sprogligt boost i tysk efteråret 2020

Sprogligt boost i tysk blev i efteråret 2020 afviklet i uge 43-49; igen med Juljana Hjorth Jacobsen og Julia Feller som ansvarlige undervisere og denne gang med Doris Harling som tilknyttet DAAD-sprogassistent. Undervisningen blev placeret på et fast, men væsentligt tidligere tidspunkt på dagen end året før – dette med afsæt i de studerendes evalueringer, da de i første gennemløb udtrykte et ønske om en anden tidsramme for Sprogligt boost for bedre at kunne fastholde opmærksomheden. Underviserne skiftedes ligesom i første gennemløb til at møde de studerende med undtagelse af sidste undervisningsgang, hvor begge undervisere var til stede. Kursusplanen for 2020 var ligesom året før læsetilgængelig for studerende fra begge institutioner gennem google docs, og kommunikationen med de studerende foregik igen pr. mail.

Mens meget således var det samme, var der samtidig på grund af corona tale om en grundlæggende anderledes situation i efteråret 2020. Undervisningen i Sprogligt boost i tysk måtte på grund af de gældende coronarestriktioner foregå i et komplekst hybridformat, fordi undervisere og studerende ikke kunne mødes på tværs af institutioner. Konsekvensen af dette var, at tyskundervisningen foregik fysisk for den ene gruppe studerende, mens den anden gruppe modtog livestreaming af undervisningen på eget uddannelsessted gennem zoom. Dette hybride undervisningsformat medførte, at hver underviser forblev på sin egen institution med sine egne studerende, og at både undervisere og studerende måtte forholde sig både den fysiske og virtuelle gruppe samtidig.

Rekruttering af studerende

Der var i alt 27 studerende, der tilmeldte sig Sprogligt boost i 2020: 14 studerende fra VIA og 13 fra AU. I VIA blev kurset som året før målrettet alle tyskstuderende på årgang 2019, der startede med tysk som deres 2. undervisningsfag i august 2020. Sprogligt boost blev tilbudt hele holdet, der bestod af 19 studerende, hvoraf 6 studerende var tilmeldt Sproglærerprofilen. I alt 14 studerende fra VIA tilmeldte sig Sprogligt boost via det samme skriftlige tilmeldingsskema, som var blevet brugt i 2019.

På AU blev Sprogligt boost i tysk igen tilbudt til førsteårsstuderende på bacheloruddannelserne årgang 2020 med studieretningerne *Tysk sprog, litteratur og kultur* og *International virksomhedskommunikation på tysk* samt til tilvalgsstuderende på 5. semester på de disse studieretninger. De 13 studerende fra AU tilmeldte sig i andet gennemløb Sprogligt boost i tysk via en let justeret udgave

af det tilmeldingsskema, som anvendes af de lærerstuderende fra VIA. Her skulle de AU-studerende redegøre for deres motivation for at deltage i Sprogligt boost i tysk, hvilket bidrog til et mere stabilt fremmøde og en bedre fastholdelse af de AU-studerende end året før.

På trods af det lige antal tilmeldinger fra begge uddannelsesinstitutioner var der også i andet gennemløb af Sprogligt boost i tysk variation i de studerendes deltagelse i og gennemførelse af Sprogligt boost i tysk. Alle 14 studerende fra VIA deltog regelmæssigt i undervisningen, mens der kun var 8 faste studerende fra AU med stabil deltagelse. Sammenlignet med første gennemløb er der dog tale om en lille stigning i antallet af stabilt deltagende studerende fra AU.

De studerendes forventninger til Sprogligt boost i tysk

Præcis som i efteråret 2019 blev de studerende på forløbets første dag gennem en kommunikativ aktivitet ("Erwartungen") bedt om at reflektere over og tale om deres forventninger til Sprogligt boost, deres undervisere, sig selv og hinanden. De blev yderligere bedt om at fastholde deres tanker ved at skrive dem ind i et fælles dokument, som blev integreret i kursusplanen, og som dannede afsæt for fælles evaluering ved forløbets afslutning.

Sammenligner man de studerendes forventninger med året før, er der en række fællestræk. Uanset institution og årgang forventer de tyskstuderende at blive bedre til tysk ved at tale sproget mere, at tilegne sig et større ordforråd samt at blive mere bevidste om deres grammatiske viden og kunnen. De fremhæver samtidig, at de forventer, at Sprogligt boost i tysk vil foregå i en tryk atmosfære præget af mindre forventningspres og større fejltolerance, som det fremgår af udsagnene herunder:

"Mein Ziel mit diesem Kurs ist selbstbewusster zu werden, wenn ich Deutsch spreche. Der Kurs ist gelungen, wenn ich die Möglichkeit gehabt habe meine Sprache zu üben und verbessern ohne Erwartungsdruck"

"Meine Erwartungen an diesen Kurs sind, dass es angenehm ist teilzunehmen, und dass wir Fehler machen können um besser zu sein"

En enkelt studerende pointerer, at denne fejltolerance også forventes studerende imellem:

"Von den Mitstudierenden erwarte ich, dass man Fehler machen kann, und dass niemand „urteilt“ den Fehler"

På et punkt er forventningerne dog anderledes end året før, og allerede inden forløbets start er de studerendes forventninger præget af coronasituationen og udsigten til undervisning i et komplekst hybridformat:

"Ich kann es mir vorstellen, dass es ein bisschen merkwürdig wird, Deutsch über Zoom zu sprechen"

Dette grundvilkår blev italesat gennem forløbet af flere studerende i forbindelse med det, de selv oplevede som utilstrækkelig deltagelse i den fælles virtuelle undervisning. I slutningen af forløbet blev de studerende bedt om at se tilbage på forventningerne og evaluere, hvorvidt de var indfriet. En studerende skriver som følger:

”Jeg havde en forventning om, at jeg ville få snakket en masse mere tysk. Den forventning har jeg helt klart fået arbejdet med. Dog har det været svært ift. zoom, da man ofte har lidt svært ved, at få snakket i plenum, men fik snakket en masse i gruppearbejde”

Den studerende oplever således at have fået talt en masse tysk – men væsentligt mere i gruppearbejde end i fælles undervisning på zoom. Det uddyber vi i det følgende afsnit, hvor vi går tættere på corona-udgaven af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2020.

Den hybride undervisnings muligheder og udfordringer

Sprogligt boost 2020 var præget i høj grad af det komplekse hybride undervisningsformat. Underviserne holdt fast ved det meste af det grundlæggende undervisningsindhold fra første gennemløb i efteråret 2019 på baggrund af de positive evalueringer og erfaringer med emner, materialer og arbejdsmetoder og lagde i stedet kræfter i at udvikle alternativer til undervisningsorganiseringen, herunder planlægning af læringsaktiviteter og arbejdsformer, der kunne foregå samtidigt og meningsfuldt både digitalt og fysisk.

Kaster man et blik på kursusplanen for Sprogligt boost i tysk i 2020, er det tydeligt, at programmet for hver undervisningsgang er beskrevet meget mere ekstensivt og detaljeret end året før. Det skete for at fastholde opmærksomheden og undgå forvirring hos både den fysiske og den digitale gruppe af studerende. Også kursusplanen måtte således samtidigt orientere sig mod den tilstedeværende gruppe af studerende i klasselokalet og den anden gruppe der deltog over zoom.

Undervisningen i Sprogligt boost i tysk i efteråret 2020 var præget af flydende teknologier, der påvirkede både undervisere og studerende og deres sprogbrug. Klasserummet blev nærmest invaderet af den store skærm i det fysiske klasselokale, der vedvarende viste zoomdeltagere fra den anden uddannelsesinstitution; det særlige kamera, der blev anvendt til streaming og næsten fungerende som et tredje fremmedgørende publikum ved siden af den fysiske målgruppe og zoomdeltagerne; samt underviserens og de studerendes computere, der nu ikke alene repræsenterede arbejds- og kommunikationsværktøjer, men også sproglige og tekniske barrierer. En studerende beskriver situationen således:

”Jeg kunne godt have brugt, at vi havde fået endnu mere mulighed for at snakke sammen og øve os. Der er nogle af gangene desværre gået meget tid med tekniske udfordringer, når vi ikke alle sammen har kunnet være sammen pga. corona”

I undervisningen blev et nyt teknologisk repertoire føjet til det sædvanlige tyskerepertoire i Sprogligt boost. Vendinger og begreber, der ikke tidligere havde haft en central plads i tyskundervisningen, blev pludselig tidsrøvende men nødvendigt dagligdagssprog: ”Stellt bitte das Mikro auf stumm”, ”, ”Schaltet die Kamera ein”, ”Alle loggen sich in/bei Zoom ein”, ”Klickt den Link an”, ”den Bildschirm teilen/freigeben”, ”in den Chat schreiben” etc. Den rettidige forståelse af og reaktion på disse og lignende tekniske sproghandlinger blev en forudsætning for realisering af hver enkelt undervisningsfase.

De studerendes samtidige fysiske og virtuelle deltagelse i undervisningen fordrer en hurtigere koordinering hos underviseren, som skulle aktivere begge hold samtidigt på tværs af rum og sikre forståelse hos hver enkelt studerende. I denne situation blev chatfunktionen i zoom flittigt taget i brug. Den fysiske tavle blev ofte suppleret – og nogle gange fuldstændig erstattet – af chatten, hvor *recasts* hurtigt blev formuleret for de studerende. I plenumundervisning blev chatten brugt til at stille og besvare spørgsmål, betone afklarende udtryk samt henvise til links, der var afgørende for de studerendes aktive deltagelse i undervisningen. Polls oprettet i Zoom virkede ligeledes fortrinligt til at vedligeholde og fastholde de studerendes opmærksomhed og motivation og til hurtigt og smidigt at teste forståelsen af chunks og begreber, som de studerende havde mødt i tidligere aktiviteter. Resultaterne fra disse polls dannede af og til også afsæt for det videre ordforrådsarbejde i den efterfølgende undervisningsfase, der integrerede de studerendes sproglige dilemmaer.

Ikke overraskende viste fysisk undervisning sig at give et højere udbytte for de studerende, som befandt sig i samme fysiske rum som underviseren. Netop de fysisk tilstedeværende studerende var i langt højere grad sprogligt aktive og deltagende i undervisningen. De studerende forklarede i flere tilfælde, at de største udfordringer opstod, når underviseren ikke fysisk var hos dem. Kendte og velfungerende arbejdsformer fra 2019 som fx "Wimmeln" og summegrupper blev derfor omlagt til gruppearbejde i breakout rooms i zoom, som blev en fast del af undervisningen, der kunne samle studerende på tværs af rum:

"Jeg syntes helt klart gruppearbejdet har været det mest optimale – der har man haft en større mulighed for at kunne snakke mere. Derudover var Stationenlernen også rigtig fedt, da man kunne komme til mange forskellige opgaver i sit eget tempo"

Også testdimensionen var anderledes i efteråret 2020 end i efteråret 2019. I andet gennemløb gennemførte de studerende inden forløbets start en ny indplaceringssprogtest – denne gang on-SET (eller "onDaF"), som er udviklet af TestDaF-institut og stillet til rådighed for de studerende i Sprogligt boost i tysk af den tyske akademiske udvekslingsorganisation DAAD. Valget af denne test var informeret af de studerendes evalueringer i 2019, hvor det blev tydeligt for både undervisere og studerende, at et kvalificeret testformat har betydning for de studerendes testforståelse og deres forståelse af deres sprogniveau.

Også i andet gennemløb tegner der sig imidlertid et blandet billede. På spørgsmålet om, hvorvidt sprogtesten har bidraget til at øge deres sproglige bevidsthed (og hvordan), svarer en studerende eksempelvis:

"Både og. Jeg er blevet bevidst om, at jeg har meget, som jeg skal arbejde videre med, da mit resultat desværre ikke var så højt. Modsat synes jeg, at det er ærgerligt, at man ikke kan se hvilket område, man er udfordret på, så man kan sætte ind lige netop der."

Som det gælder for flere af de øvrige studerende, oplever den studerende, at testen giver et pålideligt og validt indblik i deres sprogniveau – men den studerende savner, at testen udpeger specifikke og konkrete sproglige (del)områder, som der så målrettet kan arbejdes videre på at udvikle. For underviserne peger årets erfaringer på, at der fortsat er behov for opmærksomhed på testdimensionen i tredje gennemløb af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2021. En bevidstgørende samtale om testforståelse må gives en central rolle i det kommende forløb, så det bliver endnu mere tydeligt for de studerende i Sprogligt boost i tysk, hvad en test kan og ikke kan, samt hvad den kan bruges til og hvordan – både i Sprogligt boost i tysk og i deres selvstændige videre arbejde.

5

Opsamling og fremadrettede anbefalinger

I skrivende stund (juni 2021) begynder den første planlægning af det tredje gennemløb af Sprogligt boost i tysk i efteråret 2021 så småt at tage form. Denne gang er der inspiration at hente i de to forudgående og særdeles forskellige gennemløb af Sprogligt boost i tysk, men også i erfaringerne fra det første gennemløb af Sprogligt boost i fransk, som er afviklet fuldt digitalt i foråret 2021.

I underviserteamet i Sprogligt boost i tysk ønsker vi at fastholde de fremmedsprogsdidaktiske pejlemærker beskrevet i afsnit 2. Det vil fortsat være taletid til de studerende, etablering af meningsfulde situationer til mundtlig interaktion og målrettet feedback til de enkelte studerende, som er bærende i Sprogligt boost i tysk.

Samtidig er vi gennem det komplekse hybridformat i efteråret 2020 blevet opmærksomme på potentialet i at inddrage digitale teknologier med henblik på at understøtte sprogudviklingen på tysk. Softwaren Wonder.me kan eksempelvis bane vejen for nye arbejdsformer og kommunikative aktiviteter som "Wimmeln", og "Quiz und Tausch", som skaber bevægelse, taletid og kontakt med flere samtalepartnere online, end det er muligt ved holdundervisning i zoom. Vi er desuden blevet mere bevidste om at sprænge de undervisningsfysiske og -digitale rammer gennem meningsfuld inddragelse af teknologier som thinglink, chatterpix, bookcreator, textingstory, stopmotion og pixton. Sådanne digitale teknologier kan, når de integreres meningsfuldt i sprogundervisningen, bidrage til at øge de studerendes motivation, men også være med til at skabe rammer for, at de bliver mere kreative tysksproglige producenter både i digitale og fysiske rum og både mundtligt og skriftligt.

Efter de to første gennemløb af Sprogligt boost i tysk er det vores klare vurdering, at samarbejdet om Sprogligt boost giver mening – både for de studerende, i et kollegialt samarbejdsperspektiv og for institutionerne. Vi vil derfor opfordre sprogkolleger i forskellige sprogfag og i forskellige dele af uddannelsessystemet til at søge sammen og i fællesskab at udvikle deres egne udgaver af Sprogligt boost.

I den forbindelse har vi følgende anbefalinger:

- Overvej målgruppen nøje og målret informationen til målgruppen
- Skab reelle rammer for undervisnersamarbejde – det er givende at udvikle og undervise sammen og på tværs af institutioner, men det tager tid
- Undersøg mulighederne for at tilknytte en sprogassistent, studieassistent eller lignende
- Udforsk meningsfulde måder at integrere digitale teknologier i sprogundervisningen – uanset om undervisningen foregår fysisk eller online

God fornøjelse!

Juljana Hjorth Jacobsen, Julia Feller & Line Møller Daugaard
Juni 2021